

ИЗЛАЗИ 15-ог и последњег дана сваког месеца на читавом табаку велике 4-не.

Рукописи шаљу се г. Ђорђу Рајковићу уреднику, а предплата штампарии А. Пајевића у Нови Сад.

ГЛАС ИСТИНЕ

ЛИСТ ЗА ДУХОВНЕ БЕСЕДЕ, ЖИВОТОПИСЕ И СТАРИНЕ.

Уређује: ЂОРЂЕ РАЈКОВИЋ.

Цена је лису:
За Аустро-Угаску:
на целу годину 5 д.
„ пола године 1 ф.
За Србију:
на целу годину 5 д.
„ пола године 2 1/2 „
Из Србије предплату прима В. Валожић у Београду.

Бр. 7.

У Новоме Саду 15. Априла 1885.

Год. II.

БЕСЕДА НА ВАСКРСЕНИЈЕ.

С рујном зором, која дан од ноћи дели и светлости победу над мраком даје, можемо испоредити, љ. хришћани, данашњи празник светлог васкрсенија Христовог; јер је нама, који смо били лишени небеске светлости, лишени сваке наде и осуђени на вечиту смрт, данас зарудила зора, огрануло нам је сунце небеске благодети, које никад више заићи, никад потавнити неће.

„Благословен Бог и отац Господа нашег Исуса Христа, који нас по великој милости својој прероди за живи над васкрсенијем Исус-Христовим.“

Христос васкрсе из мртвих! Из године у годину, из века у век, из тисућа се грла понавља ова спасоносна истина. Хиљадама сведока пролише драгоцену крв и жртвоваше живот свој за ову истину „у нади васкрсенија и живота вечног.“

Здрави разум уверава нас, да је душа наша бесмртна, а срце захтева да правда и добродетел над неправдом и грехом победу одржи. Но ко нам јамчи да ће зло раније или поздније, на путу до гроба, или с оне стране гроба заслужену казну, а добро достојну награду примити? ко је кадар таму сумње наше разагнати, и нас утешити? Само оно вечито сунце, које никад не залази, које нам данас рајска врата отвори, и обасја улазак у жилиште светих, кадро нам је за нас непојмљиве путове с оне стране тавног гроба разсветлити, и прави појам о овом најважнијем члану вере наше и највећој тајни хришћанског учења дати. А да мртви устају, то је рекао Христос садукеејима, који су о томе сумњали. Бог није Бог мртвих, но живих, јер су њему сви живи. Царство његово није, нити може бити пуста област смрти, него сјајна и светла држава живота. Он непознаје смрт, но једино живот, — смрт само води у нови и лепши живот. Христос васкрсе! — тајна велика! Но је ли чудо, да начелник живота може смрт и природу победити? Је ли чудо, да онај, који у рукама својима држи кључеве ада, врата адова разруши; да онај, чија је десница свет овај из ништа створила и њиме управа, из гроба васкрсе? У васкрсењу Христовом налазимо ми, љ. хр., једини залог нашег васкрсенија, по речима св. апостола Павла: „како по Адаму сви умиру, тако ће и по Христу сви оживити (1. Кор. гл. 15. ст. 22). Победа, коју Христос над смрћ одржа, победа је наше најлепше наде и душеви нас, да следејући примеру Христовом, пођемо стазом чистог и богоугодног живота, и да будемо по слову св. апостола Павла „мртви греху, а живи Богу“. — Узвишене и спасавне речи „Христос васкрсе!“ и „ваистину васкрсе!“ са којима ми један другог данас поздрављамо, нека не изилазе из уста наши напразно и само што је тако рећи обичај, већ да васкрсе Христос у правој и мудрој љубави родитељској према деци својој, и обратно у нелицемерној љубави и оданости деце спрема родитеља. Родитељи нека се старају, да добро васпитају децу своју у духу светог православља и миле народности српске, а деца нека охотно примају опомене и наставу родитеља, свештеника и учитеља. Да васкрсе Господ у домовима вашим, у истинској љубави између мужа и жене, у хришћанској чистоти и целомудрију, да изчезне као дим од вас злоба, завист и освета, а да се усли у срца ваша узајамна љубав, поштовање и поверење. Да

васкрсе Христос у синовној нашој послушности према светој нашој матери цркви, у горећој љубави према просвети и школи народној, у делима мудре штедње, умерености и у чистој савести. У овом духу и правцу славите и прослављајте данашњи празник и будите стални у живој вери Христовој. Осветлите се невечерњим светом сунца правде, које данас из гроба просија, и реците сви: „Дан је васкрсења, просветлимо се браћо, паска, Господња је паска, јер од смрти к животу, и са земље на небо Христос Бог преведе нас, који певамо победну песму Амин.“

У Башахиду.

Павле Димић,
парох.

ОБРСТАР МИХАИЛО ПЛЕМ. ПРОДАНОВИЋ ОД УЖИЧКЕ КАМЕНИЦЕ.

Животописна слика.

Од Ђ. Рајковића.

(Наставак.)

Године 1753 постане Михаило обрстлајтнант.*) Као храбар војник, као ревностан, уман официр, као одважан, опрезан вођ у различним сретно извршеним операцијама вазда се одликовао, тако да је свратио на се пажњу војнога савета, који га је препоручивао царици за брзо поступање у чину. Особито му је био наклоњен генерал Сербелони, под којим се Михаило против непријатеља борио. Под 9. нов. 1755 пише му Сербелони из Пожуна, како је био у Вировитици и како би му мило било да се могао с њим састати. Још у оно доба очекивало се, да Михаило постане обрстар, и Сербелони му јавља, да му

*) Дотични декрет гласи: „Von der Römisch Kayserlichen, auch zu Hungarn, und Böhmen Königlichen Maystät, Erz-Herzogin zu Oesterreich etc. Unserer allergnädigsten Frauen wegen des Slavonischen National Husaren Regiments bestellten Obristwachtmeistern Herrn Michael Brodanovich in gnaden anzuzeigen; Wasmassen allerhöchst erwehnte Kayserlich Königliche Maystät denselben auf dessen gehorsamstes Bitten, und in erwöhung sowohl seiner Eltern, und Vor-Eltern dem Durchleuchtigsten Erz-Hauss Oesterreich Langwöhrig getreu, und Tapfer geleisten Kriegs-Diensten, auch vor dem Feind Verlorenen Lebens. Dan seiner selbst eigenen: durch 30 Jahr her in denen-gegen das Turcicum angestellten: disseitigen Militär-gränzen: nicht münder zu Feld, und besonders in dem Lest abgewichenen Successions Krieg in dem Römischen Reich, und Herzogthum Bayern praestirten getreuen, und Tapferen Kriegs-Diensten, darinnen glücklich ausgeführten Verschiedenen Operationen, und Actionen, folgar von allerhöchsten Ort erlangten Approbation und ausserordentlichen Gnaden-Zeichens, dan durch dise seine Dienstleistung in Militari erworbenener Erfahrenheit, und anderer Ihme Beywohnenden rühnlichen eigenschaften, Vernunft, und geschicklichkeit, wie zumahlen auch aus dem; in Ihme sezenden Vertrauen auf den: diser wegen abgestatteten gehorsamsten Vortrag zu Ihren Kayserlich Königlichen Obrist-Leüthenanten ernennet, und erhoben, auch in disen character zu der Slavonischen National-Infanterie Regiment Brodt zur Dienstleistung angestellet, und zugleich die-darauf stabilirte Verpflegung monatlich per Ein hundred fünfzig Gulden Beygeleget haben;

Welche allerhöchste Kayserlich Königliche Resolution Ihme Herrn Obrist-Wachtmeistern zu dem ende hierdurch angefüget wirdet, auf dass Er darnach sich zu achten, und nach erfolgter gewöhnlichen Vorstellung die obliegende dienste in dem Regiment unter dem bestellten Obristen Herrn General-Feld-Zeugmeister Grafen von Gaissrug, und den Regiments-Commandanten Herrn Obristen von Beck, an welche Selber in dienst: sachen mit Partition, und Subordination nach Kriegs-Gebrauch hiemit angewiesen wirdet, mit der bis herigen Treue, Tapferkeit, und sowohl in denen Slavonischen Gränzen, und Hungarischen Landen, als ausser solchen aller orten, wo Es der allerhöchste Dienst, und Befehl mit sich Bringen wird, zu Leisten wissen möge; und Es verbleiben allerhöchst gedachte Maystät demselben mit Kayserlich Königlichen Gnaden gewogen. Joseph Graf von Harrach m. p. Per Caesareo Regiam Majestatem. Ex Consilio Bellico. Wien den 4-ten August 1753. Georg Christoph von Zachawitz m. p.

не гиве његова препорука.***) И већ дне 10. дец. 1755 награђује царица многоструке михаилове заслуге тим, што га именује обрстаром и региментским комендантом код ц. кр. бродске народно-пешачке регименте.***) Касно у јесен г. 1756 поведе Михаило целу регименту (сваки баталион по од 8 кумпанија) у седмогодишњи пруски рат у Чешку, где је набрао нове лаворике.

Дне 6. маја 1757 генерал Бек и обрстар Михаило Продановић опколе варош Брандајс близу Елбе, где стајаху

**) Споменуто Сербелонијево писмо гласи у оригиналу: „Wohl Edl-gebohrner, Hochgeehrter Herr Obristleutnant! Ess wäre Mir lieb gewesen, wann Ich dieselbe in meiner amtesenheit zu Verovitzca hätte zu sehen bekommen. Inzwischen kann Mein Hochgeehrter Herr Obristleutnant versichert seyn, dass Ich zu deroselben anhoffenden avancement in sich ergebender gelegenheit all dasjenige gar gerne beyzutragen verlange, wass nur immer von Mir dependiren mag, nur wünschend dass deroselben disfallas bey Hoher behörde bereits angebrachtes gesuch einen vergnüglichen ausschlag gewinnen möchte; und dises ist demnach wass Ich auf deroselben untern 25-ten erst ausgetretenen Monats in antwort zu vermelden fürgefunden; hiemit aber beharre Meines Hochgeehrten Herrn Obristleutnants, Pres-Purg den 1-ten 9-bris 1755, Dienstschuldiger Diener J. Baptista Graf Serbelloni m. p. G. d. C. Адрес: Monsieur Monsieur de Prodanovitz, Lieutenant Colonel du Regiment Brod National Infanterie de sa Majesté Impériale Royale a Vinkovce en Slavonie. Ex officio.“

***) Подарени му обрстарски патент гласи од речи до речи: „Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden Römische Kayserin, in Germanien zu Hungarn, Böhme, Dalmatien, Kroatien, Slavonien Königin, Erzherzogin zu Oesterreich, Herzogin zu Burgund, Ober- und Nieder-Schlesien, zu Steyer, zu Kärnten, zu Krain, Markgräfin des Heiligen Römischen Reichs, zu Mähren, zu Burgau, zu Ober- und Nieder-Lausniz, Gefürstete Gräfin zu Flandern, zu Tyrol, und zu Görz, Herzogin zu Lothringen, und Barr, Gross-Herzogin zu Toscana etc. Enthielten N: allen und jeden Unseren General-Lieutenanten, Feld-Marschallen, Generals der Cavallerie, Obrist-Feldzeugmeistern, Feld-Marschall-Leutnanten, Obrist-Feld-Wachtmeistern, Obristen, Obrist-Leutnanten, Obrist-Wachtmeistern, Rittmeistern, Hauptleuten, Leutnanten, Fähnrichen, und ins Gemein allen Kriegs-Leuten zu Ross- und Fuess, was Nation, Würde, Standes, oder Wesens die seynd, Unsere Kaiserlich Königlich Gnad, alles Gutes, und geben Euch hiemit zuvernehmen, dass Wir den Bei dem Slavonisch-Broderischen Infanterie Regiment stehenden Obrist-Leutnanten, und Lieben Getreuen Michael Brodanovich auf dessen geforsamstes bitten, und in Erwiegung „sowohl seiner Eltern“ und Vor-Eltern Unseren Durchleuchtigsten Erz-Haus Langjährig, Getreu, und Tapfer geleisten Kriegsdiensten, auch vor den Feind verlohrenen Lebens, dan seiner Selbststainen durch Zicei und dreyssig Jahr hier in denen-gegen das Turcicum angestellten disseitigen Militar-Gränzen, nicht minder zu Feld und Besonders in dem Letz abgewichenen Successions-Krieg in dem Römischen Reich- und Herzogthum Bayern präestirten Getreuen- und Tapferen Kriegs-Diensten, darinnen Glückliche ausgeführten Verschiedenen Operationen, folgar von Unss erlangten Approbation, und ausserordentlichen Gnadens-Zeichen, dan durch disse seine Dienst-Laistung in Militari erworbenen Erfahrungheit, und anderer Ihme Beywohnender Rühmlicher Eigenschaften; daher aus dem- in ihme sezenden Besonderen Vertrauen zu Unseren Wirklich Kayserlich Königlich Obristen Gnädigst ernennet — und erhoben haben; Befehlen Derohalben Euch obbemelt: allen — und Jeden Unseren hohen und Niederen Kriegs-Officirn, und Gemeinen Soldaten zu Ross- und Fuess, das Ihr ermelten Michael Brodanovich hinführo für Unserer Wirklichen Kayserlich Königlich Obristen erkennen, und zu aller Begebenheit also Respectiren und Ehren, auch Ihme sonst allen Guten Beförderbaren Willen, vorschub — und Assistenz erweisen Lassen sollet, Hieran Vollziehet Ihr Unseren Gnädigsten Befehl, Willen, und Meinung; Geben in Unserer Residenz-Stadt Wienn den Zehntea Monats Tag Decembris im Sieben Zehen hundert Fünf und Fünfzigsten, Unserer Reichs im Sechzigsten Jahr. Maria Theresia m. p. Joseph Graf von Harrach m. p. Graf Neipperg m. p. Ad Mandatum Sacrae Cesareo Regiae Majestatis proprium Mathias Geitinger m. p.“

Пруси, и где је не далеко по бреговима и михаилов пријатељ и патрон Сербелони стајао са својом војском. Михаило потера Прусе, ако и јесу ови просипали жестоку ватру из топова и пушака, те презирући смрт прокрчи себи пут у варош. Мртви и рањени паде веома знатан број и с једне и с друге стране. Наши заробише 678 Пруса, отеше 2 барјака, одвезоше 2 топа и многу цебану, као што и Заничић још г. 1762 пева:

„Славонци се, побре, потукоше
С Брандбуром на Брандајском пољу,
Своју ц'јело испунише вољу.

Седм стотин скоро заробише,
Два барјака, два топа добише.

Са Славонци Бек је ту владао,
Брандбуре ш њима савладао.“ и т. д.

А кад војска крену према Прагу, Михаило пошље обрстлајтнанта Матезна с градишканцима, да сруше онс ђуприје, које беху начинили Пруси преко Елбе, што се све верно и изврши.

Из Прага је Карло ерцег Лотриншки писао цару су-регенту ово: „Усуђујем се Вашему Величанству две врсте написати, навешћујући славно наше од непријатеља о-слобођење и уједно на знање дајући, да смо имали срећу напасти после подне на чете војводе Кајта и отерати га с Белог Брда (Вајсенберга). И заиста могу рећи Вашем Величанству, да се наша војска дивно показала, будући је преузела метеризе непријатељске, а непријатеља, који поче бежати, гонила је више од једне француске миље; али је он с толиком итрином бежао, да нисмо могли даље за њим. Ја сам се дакле вратио у Праг, а оставио сам 4000 Славонаца и Маџара, да иду за њим устоице. Нашу срећу дакле држим за милост самога небеског хромилса, као што је милост његова и то: да после 7 недеља у овом првом листу могу писати Вашем Величанству о нашем ослобођењу и о успеху битке код Коненица. Шаљем овог наредбеника и прекидам моје речи баш у онај час, кад се враћам у варош, остављајући за други пут опширнији опис свеколиког догађаја. И с великом понизности молећи Ваше Величанство, да ме простре пред ноге Њихова Величанства царице, остајем у Прагу 20. јуна 1757 у 9 сати у вече. Карло Лотриншки.“

И И С Т А К.

МЕМОАРИ, МОНОГРАФИЈЕ, БИОГРАФИЈЕ.

Студија

од Јакова Игњатовића.

(Наставак)

Како у историји писаној, тако и у скаскама има неизбројних догађаја, које тама још покрива, и од тих ће се тек де-који истраживањем познијих и најпознијих времена расветлити.

Но из досад нерасветљених догађаја светских, рецимо сумњиво схваћаних, какве погрешне закључке стварати си можемо!

Читамо на пример у списима старијих а и сувремених историографа разновидно схваћене и списане догађаје. Колико је већ ту заблуда прам истини историчној!

Па кад и у сувременим списима не налазимо свуда складности, какву ће истину љубитељи историје прпети?

Још треба овом додати, да су и најпознатији историописци више-мање пристрасни: увеличавају своје, а умаљавају туђе; — своје ма ружно преко мере извињавају, док туђ бео лик

црнити не престају. Кад је код знаменитих личности тако, а да како ли је тек у варежу народном?

Бива ово код догађаја прошлих знаменитих, а за истинитост или бар вероватност истих једнако нове изворе тражимо и често на њих и наилазимо, па онда поређујемо и стварамо себи закључке за истинитост.

Тако је тешко наћи истину и у животу сувременом, камо ли у повесници.

Узмимо само поједине сувремене људе, који имају важну улогу у јавном животу. Сватко има душмана својих, а највише они, који више улоге имају. Таквог једног н. пр. од сувременика неки грде, а други у звезде кују. Струја сувремена преотела мах, па се већином лише, да је такав доиста прослављен са својих дела. Они, који нису тако мислили, морали су оглухнути, описи пак њихови или су уништени или у запећак бачени, а да дочекају боља времена. Кадкад и то не дочекају — попали, ута-мани, збрише их рука душманска.

Декоји буду после столећа и тужиће столећа покајани и признати.

Тако бива да онај, који је данас описан као анђео, после столећа буде као ђаво насликан, и обратно. Такових примера имамо. Па онда један народ држи ког у туђем народу за зликовца, који се огрешио о човечанство, док га други као свети-

Још живље списује Заничић бој код Коценица и ослобођење Прага овим стиховима :

„Уста дакле Ка да на војводу
Кајга, многог степе дол' у воду,
Јер бијаху на Бијелом Брду,
У јачини — по нарави — тврду.

Узмути се вода од Молдаве,
Јаук стоји, јунаци се даве;
Испливати нико не могаше,
Јербо Карла с мачем ту стајаше.

Ел Брандибур поче изгмизати,
Прико воде кано сл'јеп газити,
За њим сташе Славонци тркати
Нестрашљиви, страшни, јер бркати.

Достигаше многе, и убише. *)

Одликовао се такођер Михаило и у боју код Ландсхута, где насрнуше Пруси на грофа Јануса обрстара варадинске крајине, и то 13. и 14. августа 1747. Како су Срби славонци ту образ осветлали, видиће се из писма, писаног ерцегу Лотриншком. Писмо то гласи: Част ми је јавити с великом понизности Вашем Краљевском Височанству, да је пруски генерал Крајцен био на мене јуче устао око 2 сата после подне од прилике са 8000 људи, са 16 топова и 576 коњаника. Ноћ прекиде им намеру и посао. Ал' увидивши јутрос, да изнова хтедоше на ме устати, одлучио сам да се најпре ја њима јавим и ватру проспем на њи. Јог нам је био у помоћи, и придобисмо непријатеља тако славно, да је морао оставити бојиште и побећи без сваког реда, оставивши осим тога многе мртве. Примали смо више од 1040 заробљеника, међу којима 400 наводи се рањених. Многи пребегаше на нашу страну. И задобисмо 6 топова, једна тарна кола барута, велика нека два сандука и остале ствари, потребне за бој, многе такођер бубњеве и различно оружје. Непријатељи нису имали барјака, зато их нисмо могли ни задобити. Ја сам изгубио три моја генерала и мислим да немам више, што рањених што убијених, од 40. И јесам у Ландсхуту 14 авг. 1757. Гроф Јанус.

*) Пореди: „Kratkopiš poglavitiš događajati sadasnje vojske međin Mariom Tereziom kraljicom od Macarske i Friderikom IV. kraljem od Branđiburske. Slozi Don Juan Zanicsich Cerkve S. Katarine u Dubrovniku nadpor i mudroznanja naučitelj. U Pessti s drugim Pritiskopisom kod Francuska Antuna Ettzenbergera 1762.“

теља или апостола узвишава. Какво сватање о чину и осуди! Де је ту истина исторична, на коју се историци толико позивају? Пристрасност не да се свуд и са свим искоренити; а кад овом још незнање и јогунлук приступи, можемо се једино зажелети историчне истине, ал' не дохватити је.

Из овог се може закључити, колико неправде чине они, који мисле да су као историци, ослањајући се на овог или оног старог историчара писца, већ све испричили, а да су противнике свог убеђења које млоштвом извора које назорима потукли. Нек се нико ту не хваста својом непогрешивошћу; доћи ће нов писац, који ће и њега исправити. За то у истраживању историске истине осим стрпљења, изискује се и учтива попустљивост у борби с разложима и у начину израза, да се нико жестином од истраживања не одбија; јер ко мисли, да је над другима тријумф с новином задобио, вара се: можда му већ устопце следи јачи испитач, који ће и њему утук донети. Писање повеснице није математика, а не ће никад ни бити, и ту се са изворима и доказима истини само приближујемо; а тврдити све као непорушivu истину и тврди тој категорично непогрешност придавати, јест смелост.

Много треба ту још истраживања, испитивања историских, да се све боља расветли вратоломно оно доба Србије после кововске битке, и јунацима оним, који су устрајно до краја бра-

Месеца јула 1759 пошље Михаило један биталијун регемента под мајором грофом Денхофом, да извиди непријатељску позицију те да нахуди непријатељу. На тој извидници наиђе Денхоф на једну чету од 500 момака. Он их нападне тако сретно, да су се у највећој забуни повукли у шуму код Фридланда. Том приликом зароби Денхоф пруског обрстара Лидерица.

Дне 21 јула потиснуо је Михаило са 1000 људи Прусе близу Конрадсвалда и гонио их до виса од Хасте.

Окром многих бојева у овоме рату наодимо Михаила и у кобном оном боју код Лајтена (5 дец. 1757), стајао је такођер у ватри код Хохкирхна (1758), где је Фридрих, I. са својом војском од наших опкољен будући, морао се повући с грдном штетом; уз то се још Михаило одликовао и у боју код Максена (20 нов. 1759). Ту је генерал Даун напао Прусе који, и ако су се храбро бранили, морадоше најпосле подлећи, те се сутрадан предадоше као заробљеници Даууу у руке. Заробљеници су били ови: Финк генерал, који је тада предводио војску, такођер и других 8 генерала: Ребентиш, Вунш, Линденштајн, Мозел, Бредов, Платен, Вазолт и Герсдорф; уз то још беше међу заробљеницима: 6 обрстара, 32 мајора, 88 капетана, а оно друго мањих.

(Свршиће се.)

С Л О В О

на други дан воскресенија.

Христос воскрес Хр. моји! Дај Боже, да свијем вама овај велики и радосни празник дошао буде на радост тијелу, а души на спасеније, а то ће бити ако ви по путу и науки светог христјанског закона честно и поштено будете ходити и владати се.

Ово је, љ. моји, слава буди госпoду Богу, већ 35. Воскресеније, које ја овде с вама славим. Ласно, браћо и дјецo моја, да ово може бити и последње! Истина је да и млад може умријети, али стар ваља да умре. Па знајући ја да ви сви мени, као и ја вама добра желите, и да бисте жељели да јоштер коју годину међу вама будем и да се с вама не растанем; ма љ. м., то једноч бити ће и мора бити, и ви ћете без мене останути. Па желећи ја вама, мојему духовномe стаду, којег сам увијек љубио, на добро вас учио и совјетовао, да ви сутра и потлен мене сретни, честити, прави и поштени православни христјани и срби останете и будете, то с мање не могу, а да вам не речем ово неколико моји, вашегa оца

нили земљиште Душаново, градић по градић, замак по замак сваки педаљ земље, биће урезано име у срцу народа као омирских јунака. Може бити да ће се и двострука улога Краљевића Марка извести на чисто, учивши га као вазала турског по невољи и по неприликама домаћим, код баштине пак своје као народног осветника над кесецијама турским, кад снаге није имао, целој отоманској силовитости насупрот стати. И ту би се изгледала сказка са писаном историјом.

Па како у Срба, тако и код других.

Споменућу само, што нас изближе занима.

Узмимо преда се повесницу Угарске, нарочито Мађара.

Нисмо на чисто ни са оних седам племена, која у земљу ступише, каквим су језицима сви говорили и од каквог су соја народног били. Изгледа као да је од тих које било баш и славенско. Један од племенских војвода звао се Хуба (уста). На слична имена горњих Славена наилазимо и данас, као: Хубачек, Кожехуба. Корена ових речи тешко да има код алтајских, уралских народа. Тврдњу ову поткрепљава смеса језика мађарског са славенским, нарочито словачким. О најстаријој молитви мађарској, на коју је наишао мађ. научењак Толди, има доста таквих речи, као н. пр. „милост.“

Како се изродила та смеса, да кад поменута племена у себи нису имала милион душа, после толиких катастрофа, ка-

и пастира ријечи, које желим да сви у своје срце и душу смјестите, храните и по њима се владати будете, а то је:

Нај-најприје послушајте ме сви и стари и млади, и мушки и женски, па између себе, колико ви укућани, тако исто комшије и сељани, и сви остали, као браћа у миру и љубави један с другим будите и живите; један другоме у муци и потреби помозите и у помоћи будите. Сви сте ви синови и дјеца ове ваше свете матере цркве, па зато сте између себе браћа и сестре, па зато и треба, ако сте и предба себи и својим пријатељима, да у миру и љубави живете и један другоме да у помоћи будете, а не да се мрзите и ненавидите и да један другоме о пропасти радите. Та и тако вас је љ. м. мали број овде, (у све 1080. душа) па сте и доста сиромаси; па будете ли јоштер један другог злобити, онда ће вас то мање јоштер бивати. А камо та срећа па да вас је и десет пута толико јоштер више, па и да сви добро стојите с имањем, онда бисте и тер како сви јачи били, боље од друге ваше браће мјештана и комшија и гледани и уважени. Па зато мир и љубав, љубезни моји, нека је међу вама.

А гди вас је у дому више браће и укућана, вама пак особито треба склада, мира и љубави. Кућа тежачка, у којој је више радиша, то је њезина снага, она свака боље стоји и јача је у себи. Један прут ласно је свакоме сломити, али када их саставимо 8-10. дедер их онда сломи! Зато у миру и љубави живите и слушајте се, а клоните се дјелидбе, јер је туге одма умет и најјаче обители. А знадете ли који највеће чини да се дијелите? Кућни домаћин и домаћица! А то је онда, кад они почну што криво чинити и себи кућнога присвојавати! Јер уђе ли у тежачку кућу узочашња прђија: „ово моје“ то је одма та кућа пропала и до дјелидбе дошла.

Друго је пак што вам препоручити желим то, да радите с вашим будућим свештеником увијек у миру и љубави бити. Вама је драго, да вам ваш Пастир буде у свему и честит, одјевен и обуен Господин, а како у цркви, тако и на двору да тачно своју дужност чини, и да вас без заветања опрема и потребите вам чини! Па љ. м. тако исто и ви вашу дужност според њега чините и њему његово, оно што је од обичаја, добровољно дајте. У мене је видите доста браде, али да вас сваки, који сте данас туге, изчупате по длаку, ја остао без браде! Исто то тако бива и онда, кад узтегни ти једно, а онај други опет друго и недај, — свештеник онда остаде јалов. — Па зато Хр. м. тако исто и ви сви чините

вашу дужност според њега, па оно што је његова и о чему он треба да живе, то му све добровољно дајте; јер не буде ли он според вас своју дужност чинити, а опет и ви вашу според њега, онда међу вама љубови бити не може.

Даље — сви ви знадете да аман свака господска кућа у варошу увијек је држала и имала ришћанина за момка, па би ови момци увијек у љубави са својим господарима били и до своје старости неки код њи и остали. А питам вас зашто је то тако било? доиста ни зашто друго но што су сви у обште ваши стари поштени и вриједни и истинити људи били, и што је ришћанин вриједан био, а не као што вас је данас на жалост и вашу срамоту, да сте многи и невјери и кривоклетвеници и преко мјере пуни свакога отрова. Свако ти је у несретној оолости надувано и од силе пуца, а при томе и најпаметније. А који сте такови, они ни својој браћи, а камо ли туђину драги могу бити. Па не реците да све ово није истина. Јер ето на свију вас жалост и вашу срамоту видимо данас какова је љубав изм. љу исте браће, рођака, комшија, кумова и пријатеља. Мјесто братскога склада, мира и љубови наступио је код неких сваки отров, завада, инад, кавга, смутња и несклад; један другоме не о добру да ради и у потреби штогод да му помогне, него гледа да га смете и умете, па се за ствари од ништа аман и по суду гоњате, харчите и дангубите.

А нуте, љ. м. казати љу вам и ову истину. Досад наши стари ако би жељели да се когод сатре и замете, молили су Бога да се похајдучи; а данас? Данас, желиш ли то коме, а ти га ували у парницу с киме и да у суду тражи правду, и вјерујте ми, да сте га на мах тијем умели! А ево вам к томе свједоче. Два достии мућна тежака заваде се кроз за ствар скоро од ништа и мале вриједности. — Нехтједе један другоме да попусти. Мислећи да их сваки имаде право и разлог, приметнуше парницу, и сваки узе себи за браниоца адвоката. Парница оде на далеко и једва се потлен неколико година сврши, — па што бијаше? онај који је добио, остао је у кошуљи, а који је изгубио, он и без кошуље! А њихови браниоци адвокати? Ах, они се заогрнули ћурцима, а пред сваким нарасли трбуси као у збабне жене су петеро дјеце! . . . Освјестите се љ. м., вељу вам освјестите се и неки тер неки од те ваше слепоће, јер и сами видите да тако чинећи и радећи, један другог изкорјењујете, а тим и сами себи пропад готовите.

Мислили ви, како вам драго, али ја вам, ваш стари

кве су претриљене од Татара и Турака, народ мађарски броји данас некоји милион, којих језик матерњи је искључиво мађарски.

Де су докази, како је све то постало?

И дуго ће трајати о том распра међу повесничарима, јер и покрај доказа и полудоказа не ћемо лако наићи на историчну истину, коју пристрасност народним или племенским шовинизмом увија.

Ту онда заиста треба доста времена, да се истина исторична утврди.

Узмимо само, како стојимо и са Сибињанин Јанком — Хуњадијем.

Рођење Хуњадија увијено је у сказку.

Помешан је ту цар и краљ Жигмунд, и по скаци Хуњади је син његов натуралан, зачет са девицом румунском.

Том гатком су се Румуни поносили, а Мађари предали се судби с уверењем да је тако, јер и кронике о Хуњадији исто су гатале, ма да то шовинизму мађарском није баш годило, што им је један од највећих историских људи „влашкот“ племена, а они су Влахе у оно доба најмање за себи равноправне држали.

Нек није замерке, и нек ми се верује — горњу сказку држао сам увек за неосновану, шта више држао сам пре за могућно и

вероватно, да је Хуњади — Сибињанин Јанко — био пореклом Србин. За хипотезу ту има разлога. Поменута басна је без основа, — детињство Хуњадија тамом покривено — не зна му се отац ни дед — а да је био од старије знаменитије породице мађарске, томе би морало бити каквог трага у повесници или у архивама капиталским. Нигде ништа.

Напротив, у српским народним песмама много се спомиње Сибињанин Јанко. Међу српским дивовима заступа честито место као јунак, у народу позната личност, која је с његовом судбом у додиру и вези.

И тај Хуњади Јанош целог је свог века војевао против Турака у свези са Србима, у друштву Ђурђа Бранковића, и у Србији на позориштима ратним налазио се као код куће, а синови његови, Владислав и Матија Корвин, васпитавани су у двору Стевана Високог, што је већ ван сумње.

Прошле године научењак историчан Petheб читао је у академији своју расправу, у којој доказује, да је сказка о рођењу Хуњадијем без темеља, и да је исти од српске властелинске лозе, што је и без доказа највероватније. Тако исто и за „Бановић Секулу“ тврди да је српског рода и колена.

(Наставиће се.)

Пастир и без мита пријатељ свијем вељу, да без љубави и ако један според другога не будете праведно чинити, и у маленкостима се губити, да ћете се сви мало по мало смести, замести па и уместити! Па коме сте онда наудили? Јао онда и теби и њему, али ће стопро бити јао и узочас вашим млађим и потомству, када сутра ти и твоји млађи, мјесто својега православнога брата Србина, стечеш код себе за комшију другога! — Што је теби хришћанине мој драго, то је и мени драго, а што је теби мрско, то је и мени мрско. Не чини другоме оно, што теби неби било драго да ко учини; а чини другоме што би и теби драго било да ти се учини. Ово је закон и заповјед нашега створитеља Господа Бога, па благо свакоме од вас, који то чините и чинити будете.

Ово вам је љ. м. може бити мој последњи совјет, којег вам ја ваш стари пастир свију вас, ваш најискренији пријатељ дајем, па ми вјерујте, да ће вас сваки сретан бити, који га примите и по њему се владати будете; онда ћете бити и поштени људи и прави хришћани па усве и посве овде у животу сретни и честити а потлен ваше смрти снашени у царству небесноме, које вам свијем желећи остадо и поздрављам вас с нашим лијепим данашњим поздравом: Христос васкресе!

Говорио
протојереј **Спиридон Маргетић**,
парох Имоцки.

Разъяснение некоторых местъ къ словенскимъ евангелиямъ.

III.

не слага нмъ.

У VIII. гл. ст. 6. од Јована гласи у матици овако: *Ὁ δὲ Ἰησοῦς κατὰ κόψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραψεν ἐς τὴν γῆν.* Ово место има два варијанта у словенским јеванђелијима. У једнима одговара превод потпуно матици, а у другима налази се поред превода, који одговара матици, још неки додатак, којег нема у матици. Тако у никољском јеванђелију преведено је ово место овако: Исоусъ же низъ поклонъ се, прѣстомъ писаше на земли. Ово одговара потпуно матици. Тако исто и у мисалу, првој штампаној књизи глаголицом од г. 1483. то место одговара потпуно матици: Исоусъ же приклонъ се долу прѣстомъ писаше по земли. У црквено-словенском пак јеванђелију налази се још и горе прибележени додатак, којег нема у матици: *Иисѣсъ же долѣ преклонсѣ, прѣстомъ писаше на земли не слагла нмъ.* Са местом овим у црквено-словенском јеванђелију слаже се и место у јеванђелију у Мркшиној цркви штампаном: *Иисѣсъ же долу преклонсе, прѣстомъ писаше на земли не слагае нмъ.* У јеванђелију асеманову, остромирову и сазавомауском овога места нема, за то га овде из њих не смо могли ни навести. Споменута додјатка нема ни у латинском преводу: *Jesus autem incurvatus deorsum digito scribebat in terra.* Такође нема овога додјатка ни у Лутера: *Aber Jesus bückte sich nieder, und schrieb mit dem Finger auf die Erde.* Преводиоци јеванђелија на данашње словенске језике држали су се једни матице, а други имају и додатак црквено словенски. Тако бугарски преводилац држао се само матице: *А Иисѣсъ са наведе долу, и пишаше съ прѣстъ на землѣ-тъ.* Тако и у чешком преводу: *Ježíš pak skloniv se dolů prstem psal na zemi.* Тако и у словеначком преводу по Kūzmicsu: *Jezus sze pa doli pagnovsi, piszao je z prsztom na zemli.* Руски пак превод и српски имају и црквено-словенски додатак: *Но Иисѣсъ, накланасъ внизъ, писалъ прѣстомъ на землѣ (не овращаа на нѣхъ вниманіа).* Српски по Вуку: *А Исоусаже се доле и писаше прѣстомъ по земљи (не гледајући на њих).* Као што се види, Вук је заградио тај додатак, којег нема у матици, а налази се у црквено-словенском преводу. Из овога можемо закључити да је Вук припревањау имао пред собом матицу и црквено-словенски превод и да се љуто огрешили о истину они, који су Вука корили да се само Лутера држао. Од куда пак овај до-

датак у црквено-словенском преводу, ја не знам. Можда има какво издање грчко са овим додатком, али мени није познато. На ово питање моћи ће и знаће одговорити наши богословски стручњаци, који се овим стварима баве.
Карловци. **Јован Живановић.**

ПРОПОВЕД НА УСКРС.

Још пре него што је рујна зора засветила и јарко сунце своје златобојне зраке по васелени распрострло, чују се данас весели звуци: „Христос васкрс!“ Данас је ово поздрав општи; цело православље се данас тим поздравом поздравља: и старо и младо, и мушко и женско веселим и раздраганим срцем предусрета се данас општим ускликом: „Христос васкрс!“

Поздрав овај за све нас је пуно значајан и важан, јер њиме се данас поздрављамо у спомен славног тридневног васкрсења Христовог из гроба.

Рано у јутру у данашњи дан земља се затресе, анђео господан с лицем светлим као муња, и у одећи белој као снег, сиђе с неба, одвали камен с гроба Христова и седе на њ; стражари, који чуваху гроб Христов, застрашени већ овим првим чудом, још већма се престравише и онесвешћени падоше на земљу, кад угледаше још већу светлост од оне прве, кад угледаше „царя“ Исуса Христа, где са знаком победе славно устаје из гроба!

Знајући то, да је Ис. Христос васкрсао, и нехотице нам се намеће питање: Зашто је Ис. Христос васкрсао?

„Христосъ царъ славы“ — рекосмо — устаде данас из гроба, у ком је три дана лежао; а тим својим васкрсењем удостојио нас је неоцењеног и великог блага, које нико и никад исплатити није кадар. Својим васкрсењем он нас ослобађа од греха, под игом кога је човештво од Адама до данас стењало не имајући ни искрице моћи и снаге, да га са себе спере и стресе; — подиже нас од пале од Бога и усиновљава нас опет Богу и Оцу и браћом нас својом чини; — са знаком победе руши адава врата и раскида везе и окове смртне, а показује нам пут спасењу и својим заслугама приближује нас Богу.

Са ово неколико редака обележио сам, шта смо васкрсењем Христовим стекли, а уједно сам тиме у неколико решио гореизложено питање: зашто је Исус Христос васкрсао?

Сад, љ. м., кад знамо, каква неоцењена блага и благодети Христовим васкрсењем стекосмо и получисмо, зар да им се не дивимо и непокажемо се достојнима Господа Ис. Христа за таква и толика блага? Заиста дужни смо то учинити. Достојнима пак покажемо се онда, кад узаследио примеру Ис. Христа, те следејући му победимо и ми наше непријатеље. Ко су нам ти непријатељи, који нам сметају да постанемо онаки, какви би требали да будемо, т. ј. свети и непорочни? Зле страсти, које нам срце и душу нашу муче и ум помрачују, одапдништво од Бога, злоба и завист и други греси и пороци, — то су наши непријатељи, које надјачати, над којима победу одржати имамо. Зато вас зараније потсећам и опомињем, љ. м., да већ почнете ваше страсти већма савлађивати, двери вашег срца пред пороцима затварати, а врлине у срце и душу усађивати, пак ћете онда још веселије него досада моћи на данашњи дан ускликнути: „Сей день, сгоже сотвори Господъ, возрадуемся и возвеселимся вонъ.“ Онда ћете истом бити уверени, да су и вама двери рајске Исус Христом отворене.

Уверен будући, да ћете моје ове жеље топло к срцу примити, поздрављам вам овај данашњи красни и тајанствени празник, кад нас Христос „од смрти к живици и отъ земли къ небеси преведе“, и желим, да благодат данас васкрсавшег Господа буде на „всѣхъ васъ и на чадѣхъ вашихъ.“ Аминъ.

У Чепину говорио

Лазар Богдановић,
Администратор.

СТАРИНЕ СРПСКЕ.

Саопштио Ђ. Рајковић.

Полномоћје

Насъ дола подписавшихся жителей вѣрошей, и сѣлъ, въ Бачкомъ и Бодрожомъ комитатѣ сѣрнихъ: которѣ дѣламъ нашимъ въ насъ нынѣ наредженнымъ депѣтатамъ: **Маркъ Милосавлевичю, Павла Даміановичю, Живичю Милошевичю, и Лазарю Грѣвичю.** Да могѣтъ крѣпостію сего нашего полномоція, вмѣстѣ всѣхъ насъ, съ нашими прежде въ насъ наредженными депѣтатами: съ Господиномъ Благороднымъ, **Іузефомъ Іамбрековичемъ,** нашего народа Іаліікосервскаго, при Цесарскомъ дворѣ Пленнотенціаромъ: и съ Господиномъ Благороднымъ **Михиломъ Іакшичемъ Кернѣтомъ Милици Острогонскимъ,** и Господиномъ **Гордѣчкимъ:** Которіи и нынѣ въ Вѣнѣ сѣтъ, вкѣнѣ дѣла наша іаже чрезъ ихъ зачала сѣ при пресвѣтлой Цесародворской Камарѣ, а именни: ради Аренды, да въ намъ дана была а не Арендаторомъ, при тойже превосходительной Цесародворской Камарѣ, всемирениѣше ѡправлати и дѣлати: и милость намъ ѡбѣимъ, въ Арендаторовъ досѣлѣ всема на тѣмѣ и сѣмъ Императорскаго величества Интересу, и на нашѣ всеконечнѣю погнѣвѣ, крайнѣ и немилостивѣ ѡврежденнымъ, на колѣна падающе, и плачь нашъ нестерпимый, и слѣзы нестѣваемымъ издавающе, всемирениѣше просити: ко еже въ надежды не погрѣшили іакъ вѣрніи и истинни Императорскаго величества подданици, и во ѡтверженіе сѣмъ нашего Пленнотенціи, реченнымъ нашимъ депѣтатамъ данымъ, и во вѣрнѣе воспріятіе іменъ нашихъ подписавшихся, и печаты наша положимъ. Въ Сѣлѣ **Бѣрвасѣ,** днѣ 21-го Авгста 1734.

Всѣхъ вѣрошей и сѣлъ Камарскихъ въ Комитатѣ Бачкомъ и Бодрожомъ сѣрнихъ, великинъ Бировъ и Ешкѣты, со всеми прочими жителями, сѣмъ Императорскаго величества всемирениѣи подданици:

Іушмъ ратковичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти. Съ всталими жителями Сѣла Темѣрина.

Живѣ Милошевичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Пивница.

Радивой Мажичъ, великинъ Бировъ и Ешкѣти, съ осталими жителями Сѣла Бѣрваса.

Богичъ зарѣпскій великинъ Бировъ и Ешкѣти, съ всталими жителями Сѣла Сѣлава.

Бѣрабъ шимѣновичъ великинъ Бировъ, и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла вѣдани.

Бира Болманчичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти и съ всталими жителями Сѣла Бѣкина.

Петар Гавичъ великинъ Бировъ съ Ешкѣти и прочими жителями Сѣла Ожѣка.

Максимъ Бркичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями вѣроши Ковила.

Ісаакъ Іуанновичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Мошорина.

Цветко Бавичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ прочими жителями Сѣла тѣриѣ.

Павла Даміановичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ прочими жителями Сѣла Каѣа.

Іуванъ Пенадовичъ великинъ Бировъ, и Ешкѣти, съ прочими жителями Сѣла Паравѣа.

Марко Милосавлевичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ жителями Сѣла Кера.

Mata Tubity Veliky birov i Eshkuti sa selom Beregom.

Стошко Калентиъ с. р. великинъ Бировъ и прочи жителями Сѣла Гнеца.

Іуванъ Малешевъ великинъ Бировъ, и Ешкѣти съ всталими жителями вѣроши Гомбора.

Мирко Заричъ с. р. великинъ Бировъ съ Сѣломъ Ричиномъ.

Мирко Бѣжичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ прочими жителями Сѣла Крѣдра.

Петаръ Омашевичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ прочими жителями Сѣла Банске.

Маринко Мажимовичъ с. р. великинъ Бировъ съ прочими жителями Пашичѣ аде.

Стошко Марковичъ, великинъ Бировъ съ прочими жителями Сѣла шова.

Мирсавъ Сѣлашаничъ с. р. великинъ Бировъ и прочи жителями Сѣла Гардиноваца.

Іуванъ Манѣловичъ с. р. великинъ Бировъ, съ прочими жителями Сѣла Кѣцѣре.

Іуванъ Шичковичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти Сѣла Колѣта.

Іуванъ Батиѣ великинъ Бировъ съ всталими жителями Сѣла Гантова.

Милошъ Масларъ великинъ Бировъ, и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Богчиноваца.

Іанко Чворковичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла додтова.

Міаѣ Шпановичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла моношора.

Мирко ѡглашиѣ великинъ Бировъ и Ешкѣти, съ всталими жителями Сѣла Шерваца.

Іуриша Стожовичъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ осталими жителями Сѣла Гентиван Пригренице.

Страйна Стефановичъ великинъ Бировъ, и Ешкѣти, съ осталими жителями Сѣла Богѣва.

Georgius Melkutzky Veliky Birov sa ostali Szelyani Csatalie.

Gyurka Cselikovity veliky Birov i Eshkuti sa ostali Szitely szela Sonte.

Stephan Tatity Veliki Birov sa Eshkuti i szitely sola Baracske.

Інструкція.

Чѣгоса наши къ Августинѣшемъ Царскомъ дворѣ ѡтравдени депѣтирти порѣдъ іздѣте Пленнотенціѣ держати, чтоли же на верховнихъ Інстанціяхъ во имя всѣхъ насъ превѣвателей Комѣрскихъ дисцитка Бачкаго Понизнѣше предложити и сѣлицитирати імадѣ: а наипаче!

Перво: Понѣчнѣ істе сѣда помѣнѣте Пленнотенціѣ наше да въ ради Аренды на потребитыхъ мѣсти Мѣлаѣ и прошеніѣ во імаѣ всѣхъ насъ предложли и показали что терпѣли ісмо въ вѣрмѣскихъ ѡфицѣрвахъ: а наипаче въ како высоко-Сѣлаѣна Камера насъ Арендаторомъ начѣла продавати; закое пакѣ молимо сѣ да въ насъ како вѣзслѣвеснѣ Мѣрѣѣ и гѣвѣда непродавали, понеже мы и ѡрѣжіемъ Сѣелѣишемъ царѣ прѣтивъ непріѣтѣла тѣрчи лѣнта Мажѣра прошедишъ лѣтъ, гдѣ и сѣа Бѣчка ѡпѣстѣла была: вѣрно сѣдѣжали ісмо и ѡнапрѣдакъ сѣдѣжити хѣбѣмо: зѣто да въ сѣми мы ѡнѣ что Арендатори на гѣдинѣ Высокопомѣнтѣой Камери давали чрезъ наше нѣто наредѣне лѣде исплаѣивати мѣгли, и да нѣви таково кервѣпитіѣ кѣко досѣдъ на нами ѡнапрѣдъ сѣвершѣвало сѣ: почто вѣѣ готовѣсѣмо свѣсѣ разсѣти и развѣгнѣти; и тако пакѣ Бѣчка како за ревеліѣ Мажѣрске пѣста ѡстѣти въ многоразличнихъ дѣнѣвахъ, и непраѣдѣныхъ вѣзѣмѣнѣахъ: како тѣ істо показѣло сѣ на хѣмершѣмѣ перцентѣрѣ и ѡстѣли вѣрмѣски ѡфицѣри кѣйсѣ до 158000 фр. выше нѣгѣсѣ пристѣало насъ ізпѣли и ѡмѣзѣдали.

Дрѣго: такожде и ради Арендѣтора Бѣларѣа кѣѣ до 9000 фр. выше въ насъ ѡзѣлѣ а наипачѣ Пѣкѣиѣ Госпо-

Стошко Балиѣ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Пѣлаѣна.

Раѣка тарѣнѣаѣ с. р. великинъ Бировъ съ Ешкѣти, и жителями Сѣла Дѣспѣтѣ Гентивѣна.

Сѣма Пѣтанъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла госпѣѣнаѣца.

Paulus Polakovity Veliky Birov, i Eshkuti sa ostali Szitely Sela Katymara.

Стошко Лѣкѣаничъ с. р. великинъ Бировъ, и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла лѣка.

Marko Siskovity veliky Birov i eskuti sa ostali Sziteli Szela Almasa.

Мѣрко Гѣмѣвѣраѣаѣ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Ѣвѣрѣца.

Іѣво Парѣжаничъ с. р. великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла тѣвѣарѣшѣва.

Geczy Veliky Birov sa ostali Pribivately, i Eshkuti Szela Jankoveza.

Іуванъ Мажимовичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Кѣнѣсѣна.

Стошко Пивничаничъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла дѣросѣлаѣ.

Петѣрѣ Пѣвѣковичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Карѣвѣкова.

Максимъ Терѣзичъ великинъ Бировъ и Ешкѣти съ всталими жителями Сѣла Парѣга.

се от мое стране куда тога ради обратимъ, пишите ми одма за мое управленіе. — Овде никто и не саниа, да бы и мыслио что о моемъ премѣщенію, зашто никомъ ништа о томъ нисамъ не само ни казао, но ни издалека каковогъ повода дао, да бы се о томъ что мислити могло. Само еданъ Теркуля зна, но онъ тѣе тако у молчанію то имати, како и ја, зашто се нѣга каса. Напротивъ писао ми е Прота Теньскій, да се по Славоніи гласа, да тѣу ја за Будимъ премѣстити се, но ништа за то, что люди говоре, зашто они свашта говоре, само кадъ се онде не зна, гди значи что, кадъ се чуе. — Ја Вамъ ово сообравамъ као пріятелю, ко коему нај вѣтѣе повѣреніе имамъ. Надамъ се, да сте оба моя прежня писма от 10 и 28 Јан. исправно приимили.

Поздравите све любезно и крушедолскогъ и Гергетешкогъ и Секретара и Евгениа и све кодъ мое кутѣе. Надамъ се, да тѣе будуще поште уредба дойти, како тѣу приимати плату. — Кадъ нетѣете, да платѣамъ ја за Ваша писма, платѣайте Вы за моя, но не остану дужанъ, дотѣи тѣе и Zahlungstag. Но от садъ вѣтѣе имати тако дуга писма, зашто се садъ топервѣ вѣтѣма и вѣтѣма отвораю послови и заплетѣу, а не смѣмъ Вамъ готово ни почети писати что, зашто не могу никако да свршимъ. Садъ съ Богомъ и останите здрави и молитѣ се Богу за мене.

Съ усерднымъ братскимъ высокопочитаніемъ

Въ Шибеницѣ 4. февр. 1835.

Вашъ искренѣйшій

Пант. Живковичъ

Епископъ.

П. П. Зло ми иде яшенъ. Нисамъ само еданъ сатъ у Драговичъ яшио, а чакшире исцѣпао, ноге ме и садъ јоштѣ болу, съ наочарима зло а безъ нѣи јоштѣ горе. А что бы было, гди се дуже мора јашити, особито као у Воки. Никад ништа!

Молимъ Васъ отпишите ми что скоріе, что е изъ Сербіе отговоріо отбѣгшии тамо клірикъ и штѣпендіатъ Зеличевъ Вуиновичъ. Мати плаче и досаждава ми того ради често. Архимандритъ Кувежинскій писао е нѣга ради у Сербію.

(Писано митроп. Експедитору Мојсилу Лазаревићу у Карловцима.)

Саопштио Ѕ. Р.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Ишао сељанин у цркву,) а једанъ ње га грађанин сусрести и запитати: „Куда тако?“ — „У цркву,“ одговори сељанин, — „А шта њеш тамо?“ — „Да се Богу мом помолим.“ — „А је ли твој Бог велик или мален?“ запитаѣе грађанин. „Обоје!“ — „То не може бити.“ — „Може, верујте“ рече сељанин; „Он је тако велик, да га седмера небеса не могу сместити; а ипак тако мален, да му је места и у мом срцу.“

(Народна прича.) Једанпут су ишли Бог и свети Петар по свијету, па дођу на конак у једну сељачку кућу. Кад тамо ал' ти сама жена у кући сједи. Ушавши у кућу, рече св. Петар: „Помози Бог!“ Она њему отприми: „Бог ти дао добро!“ — „Би ли нас два могли преспавати код вас?“ рече св. Петар. „Не би“ одговори она, јер је мој чоек јако злочест, кад је пјан, па му није доста да само мене истуче, већ и свакога, кога гођ нађе у кући.“ Тад рече св. Петар: „Ма прими ти нас, макар нас испребијао.“ Она одговори: „Мени је право, али немојте мене кривити, ако вам се што догоди.“ И тако остану њих двојица на конаку. Њих два легну у углић: св. Петар до краја, а Господ Бог до брвана. Кад је било неко доба, ето ти господара пјевајући и вичући ње иде. Чим дође, стане викати на жену, те у том опази Бога и св. Петра, па олет вичи: „А ко су та двојица у мојој кући? Шта они ту раде? сад љу да их се намлатим позада!“ па св. Петра удри, што је икад могао. А кад св. Петру већ додија, рече: „Господе, дај учини, да ме не туче!“ А господ Бог рече: „Е, мој Петре, шта љу му ја? господар је у својој кући.“ Тад рече св. Петар: „А ти хајде барем на моје мјесто.“ — „Е, па то нека ти буде,“ те се сад промијене. Господ Бог леже до краја, а св. Петар до брвана. Онда опет рече господар: „Сад сам се овога у овом куту доста натукао, сад идем онога другог?“ па удри опет по св. Петру. А кад види Господ Бог, да ње већ умлатити, узме свој штап, па га пукне њим, и он одмах постане коњ. Сад се дигну њих два, па хајд с њим. Идући тако, дођу к једном сељаку, те га запитају: иг ир ње

узети једнога коња на изор; „што заслужиш“ рече му Господ Бог, „дијелићемо по поли, а коњ ње нами опет.“ Сељак пристае на то, а њих два отиду даље. Кад се сврши година дана, дође опет Господ Бог и св. Петар, па питају сељака за коња. Он њима рече: „А не питајте, такога коња нигда нијесам имао и ево сам на њему заслужио три вреће дуката, а ја љу вам радо даровати све новце, само ми оставите коња.“ Али Господ Бог рече: „Нека теби буду двије вреће, а ти нама дај коња и једну врећу.“ Сељак пристае и да им коња. По том они опет крену с коњем к његовој кући. Кад су дошли били, била је ноћ. Они опет питају за конак, али им жена одговори: „Ја бих вас радо примила; али управо сад година дана, како сам имала два путника на конаку, па су ми одвели чоека нити знам куда ни камо.“ На то јој они рекоше: „А ми смо чули, да је био злочест.“ Тада она рече: „Е, моји људи, са злим зло, а без њега и горе.“ — „Па би ли ти рада, да ти опет дође?“ — „Бомге бих рада!“ Сад Господ Бог узме свој штап, па ошине коња поштено, а он постане чоек. Тада му рече Господ Бог: „На ти ову врећу дуката, па уживај и ради; немој туђи више своје жене ни путника.“ (Саопштио Ва. Красић.)

ДОПИСИ УРЕДНИШТВА.

П. Ђ. у Зеници (Босна). Понуђене беседе изволите послати, па ако је могуће и коју народну умотворину. Што се тиче Ваше погодишње претплате за „Гл. И.“ 1885, послате преко књижаре Л. Јоцића, примљена је и предата администрацији. Поздрав.

Ј. Д. богословцу. Радо из Вашег писма дознајемо, да скупљате народне песме, приче и остале умотворине, те да њете нам их послати, док и више скуpite. Напредујте и даље; за такове ствари биће и нешто хонорарца.

Ј. В. у Котору. Понуду Вашу веома радо примамо. Изволите нам послати све што споменуште, да се одма штампа.

Ј. М. у Кореници. Жао нам је, што нас ваше „нар. приче“ минуше. „Записе“ тешко би нам било враћати, за то нам их и не шиљите. Место њих очекујемо коју беседу или што друго.

Ѕ. С. у Вјелини. С прогласима м. Д. закашњено је, за то их не можемо уврстити. Што ми Ви пошљете, било о јавним одношајима тамошњим, било што из живота и обичаја нашега народа, — то љу радо примити.

Н. Н. Вожа. Није за наш лист.

ЗАГОНЕТКЕ.

1.

Како се зове ствар час велика час малена, час светла час тавна; другдаш је сама, а другдаш их има много, те се мењају као у игри. Често их је мило погледати, као какву лепу покрајину. Где је погађач, који ње нам казати шест места (три из старог а три из новог завета), у којима излази на видик оно, што мисли наша загонетка?

2.

У азбуци потражи ме,
Там' њеш наћи моје име.
Кад ми скинеш капу с главе
И изујеш обућу,
Ласно могу да ти зеца
Ја донесем у кућу.

Ѕ. Рајковић.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ.

у бр. 6., на стр. 48.

Кармил гора: отуд састављене речи:

1. Лим, 2. рак, 3. Мара, 4. Рим, 5. марка, 6. мир, 7. лала, 8. Лик, 9. Кирих, 10. Кир, 11. мрак, 12. мрк, 13. ларма.

Решили: Ј. П. д. у Карловцима, Светозар Пантелић парох у Јаску, Петар Ђенић свештеник у Зеници (Босна), Петар Кућанчанин народни учитељ у Сусеку, Лазар Богдановић пароксије администратор у Чепину, С. А. Б. у Н. С., Милован Кеверешан срп. нар. учитељ у Петровом селу код Рекаша, С. М. Грубић, парох у Војаковцу, Емин Арапчић трговац у Маглају (Босна) и Ђорђе Свитлић учитељ у Вјелини (Босна).

ОДГОВОРИ АДМИНИСТРАЦИЈЕ.

Г. Јовану Милојевићу, капелану, Кореница. Приими смо преко Г. уредника послату нам 1 фор. за 1. полгође „Гл. Истине“ 1885.

Још се могу добити сви бројеви „Глас Истине“ од почетка о. г. до данас.

Власништво издање и штампа А. ПАЈЕВИЋА у новом саду.